

ZA BOLJE MOLENJE ČASOSLOVA

Poznato je da časopis »Notitiae«, što ga izdaje Vijeće za provedbu liturgijske konstitucije uz službene dekrete i njihovo tumačenje, uz vijesti o djelatnosti i nacionalnih biskupskih liturgijskih komisija donosi i po koji članak u vezi s tom tematikom. Nije to službeno stanovište Vijeća ali redovito izražava njegovo shvaćanje.

Tako i zadnji broj god. 1968. prenosi iz »Rivista del calero italiano« (1968, 668—673) članak kojim p. Ciprijan Vagaggini OSB. konsultor Vijeća a od tajnika Vijeća Bugnini-a privatno nazvan »teologom Vijeća«, odgovorio na članak u istm broju te revije, u kojemu se Vijeću predbacuje da misli skratiti molitvu časoslova s namjerom da ostavi svećeniku više vremena za druge djelatnosti. P. Vagaggini je uspješno obranio Vijeće od toga prigovora ističući kako je namjera Vijeća, kao uostalom i sve sadašnje liturgijske reforme, da se moli ne manje nego bolje. Osobito je zanimljivo kako ugledan teolog i liturgista završava svoj članak:

»Konačna napomena: uvijek s gledišta da se postigne cilj kako bi liturgija sa svoje strane što moguće više olakšala dobro raspoloženu svećeniku da bolje i korisnije za sebe moli časoslov, osobno sam mišljenja da je potrebno napustiti ne obavezu (pa, ako se hoće, i sub poena peccati) časoslova nego da se ta obaveza odnosi na recitiranje određene količine za svaki čas.

Smatram da bi bilo mnogo bolje da se ta obaveza u zasebnom recitiranju časoslova odnosi ne na količinu tekstova nego na najkraći vremenski rok u kojemu bi se svaki kanonski čas imao izmoliti **po** tekstu ili **iz** teksta. Npr. moglo bi se odrediti za bogoslužje čitanja 20 minuta, za jutarnju 15, za podnevni čas 10, za večernju 15, za večernju 10. Tko bi npr. za bogoslužje čitanja kroz 20 minuta izrekao samo jedan, dva ili tri psalma mirno ih moleći na bilo koji valjan način (makar polagano ih s razmišljanjem pjevajući), ne bi nakon što bi isteklo to vrijeme bio dužan da još preostalo recitira. Slično kod svakog kanonskog časa.

Smatram da za mirno i molitveno recitiranje časoslova, govoreći i individualno, nema ništa pogubnije nego imati obavezu izreći određenu količinu tekstova. U praksi se time, danas više nego ikada, i dobro raspoložena svećenika izlaže vrlo jakoj napasti da materijalno i juridično zaista integralno izgovori količinu na koju je vezan, ali na štetu duha molitve a i samog zakona koji to naređuje. Ne može se mirno i s razmišljanjem moliti one tekstove ako ih se recitira sve. A kako ih treba sve izgovoriti sub poena peccati, recitiraju se svi makar (s gledišta osobnog ploda što se od toga ima) na propast (magari alla malora), samo da se zadovolji zakon i izbjegne grijeh. Tipičan primjer kako juridizam, u ne malo slučajeva, može ubiti duh.

Naravno, kad bi se primijenilo ovdje predloženo rješenje, trebalo bi paziti na neke pogibelji, npr. da se časoslov ne pretvori skoro samo u razumsku meditaciju na štetu molitve (gotovo lirske) u pravom smislu riječi. Ali mislim da je obaveza koja se odnosi na količinu tekstova koji se mora (ju) recitirati, zao zakon (cattiva legge) i da je poželjno da se dokine (Notitiae 43, 386—387).

Valjda se i mnogo naših svećenika više manje slaže s tim ili sličnim prijedlogom, pa zašto ga ne bi preko svojih Ordinarija, osobito kad više nemamo ILO-a, poduprlo kod kompetentnog Vi jeća da se nekako tako odredi, makar ad libitum, makar i manje minuta?

o. M. K.

ZA PRIJEVOD NOVOG ČASOSLOVA

Ima nade da ćemo još ove godine dobiti u ruke nov latinski Rimski časoslov. Koliko ćemo onda čekati na hrvatski prijevod? Ovisno je samo od nas. Ako ne počnemo odmah svojski na tome raditi, mogao bi taj naš posao trajati dulje nego se izrađivao original. Svećenici bi još nekako mogli strpljivo čekati prijevod u koliko neće neki pojedinac (jer Ordinarij može davati samo pojedinačnu dozvolu onima koji ne znaju dovoljno latinski) zaželjati da ga moli hrvatski, ili u koliko neće posebno mladi kler trebati više puta pogledati u prijevod da shvati što moli ili čita. Ali bez obzira na ta dva slučaja prijevod se mora što prije i, dakako, što bolje prirediti i izdati zbog vjernika, kojima se sve više preporučuje da bilo zajednički bilo zasebno mole barem nešto iz časoslova, i zbog naših redovnica koje će sigurno barem djelomice preuzeti ovako pojednostavljen i obogaćen časoslov.

Kako »na ovom najzanimljivijem području liturgijskog života treba odmah početi radom« (o. J. Radić, SB 1968, 252), evo nekoliko prijedloga da se hrvatski prijevod časoslova izvrši što prije i što bolje:

1. Najteže će biti s **himnima**, pa su stoga oni i latinski izdani najprije u posebnoj knjizi sa svim potrebnim opaskama za razumijevanje i prevođenje (v. prikaz »Himni novog časoslova« SB 1968, 252—63). Naša dva svećenika, koji su se već ogledali u sastavljanju ili prevođenju crkvenih himana, već su se dali na posao. Ali posao je težak i vrlo velik (Pavelić je svoj prijevod priređivao kroz par decenija). U novom je časoslovu preko polovice himana novih, i ne može se reći da su novi lakši, jesu lijepi ali često i teški. Uz to treba barem retuširati mnoge Pavelićeve stihove jer je on himne prevodio prema njihovoj novijoj recenziji a na prvotnu se samo osvrćao, dok čl. 93. saborске Uredbe o sv. bogoslužju određuje da se redovito opet uvede prvotna recenzija, što je u obnovljenom časoslovu i učinjeno pa prema tome treba uvažiti i u prijevodu. Isusovački je provincijal već dao dozvolu za dotjerivanje Pavelićeva prijevoda. Tko se, dakle, nešto razumije u crkveno latinsko i hrvatsko pjesnikovanje ili barem stihotvorstvo neka se javi da se posao razdijeli i kasnije međusobno usavrši. Ako pjesnici vole izdavati svoje stihove, nije mala čast izabrati riječi kojima će tisuće i tisuće slaviti Boga kroz naraštaje.

Kao primjer evo himna uskrsne Večernje koji je valja najviše izmijenjen: tekst Urbana VIII iz dosadašnjeg časoslova, novi tekst s prvotnom recenzijom iz V-VI st. i skroman pokušaj prijevoda drugoga teksta na temelju prijevoda o. Pavelića: